

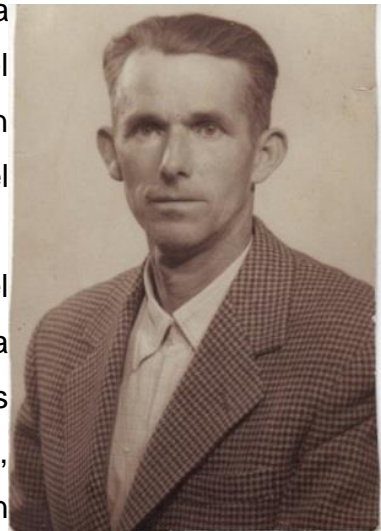
JOSEP DOMÉNECH FERRIOL

“El Sardinet”

Per Ramón Asensi i Ramón

Josep Doménech Ferriol, el “Sardinet”, va nàixer a Bétera, al Carrer Boïl, l’any 1908 i era el menor després de tres germanes. Son pare era un home molt alt i prim, com una sardina, i ell heretà el malnom de son pare.

El Sardinet va treballar molts any d’obrer pel seu compte. En casar-se, es posà a viure en una caseta al Motor de Pinyola, que regava uns taronjars en el terme de Bétera. Tingué tres filles: Amparo, Vicenta i Carme, a les quals ni batejaren, ni portaren

a escola, ni els feren prendre la comunió, malgrat els intents de la seua germana monja. Més avant, quan hagueren de deixar la caseta del Motor de Pinyola, s’establiren a l’Escorxador de Bétera com a casers.

Va ser ja de casat, quan el Sardinet començaria a anar fent cantades amb el Xiquet de Bétera. Tenia una veu llauradora i un cant assaonat i ben assentat. Solia dir molt clarament els versos i s’anomenava a ell mateix com “el Rei de l’u”, l’estil que més li agradava. Cantava, sobretot, a les albades i el Retaule de Bétera, a Carpesa, Bunyol, València i Xiva, amb cantadors com el Xiquet de Bétera, la Blanqueta i Conxeta la del Mercat, entre altres.

La dona i les filles del Sardineta anaven a totes les cantades que feia, encara que fora tota la nit. Si venia al cas li cridaven: "Ai Sardino! Molt ahí!".

El Sardino anava als esmorzars d'alguns senyorets de Bétera, als seus xalets, per a cantar i guanyar-se uns diners extra.

Als anys seixanta ja li costava sovint rematar les cançons i va tindre diversos alifacs; per això es va retirar de les cantades. Feu d'obrer fins la seua jubilació. Va ser al quedar-se vidu quan el Sardineta passà a viure amb les seues filles a un pis de la Generalitat Valenciana a Bétera. Es quedà cec i a penes eixia de casa, passant la major part del seu temps postrat al llit i escoltant la ràdio. Al mateix pis, l'any 1993 va morir el Sardino, un dels més apreciats cantadors que ha tingut el cant valencià a Bétera.

El Sardino junt al Naiet. Presentació Falla Gran Via de l'Est, 1980.

Inauguració del Carrer Xiquet de Bétera, 16 de març de 1979.